

Päivämäärä

8.2.2007

Dnro

1902/01/2006

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

15.3.2007 -toistaiseksi

Kumoaa

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös sikaloiden vapaaehtoisesta terveystarkastuksesta (24/EEO/1997)

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston yleiskirje karjun spermalle asetettavista terveystarpeista (4/93)

Valtuutussäännökset

Eläintautilain (55/1980) 8 §:n 4 momentti ja 12 §:n 2 ja 4 momentti
Kotieläinjalostuslain (794/1993) 6 §:n 1 momentti

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 90/429/ETY (31990L0429); EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 62

Maa- ja metsätalousministeriön asetus sikojen koeasemille, karjuasemille ja karjun spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/1980) 8 §:n 4 momentin ja 12 §:n 2 ja 4 momentin sekä 20 päivänä elokuuta 1993 annetun kotieläinjalostuslain (794/1993) 6 §:n 1 momentin nojalla, sellaisina kun niistä ovat eläintautilain 12 §:n 2 ja 4 momentti laissa 303/2006 ja kotieläinjalostuslain 6 §:n 1 momentti laissa 640/1996, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus

Tämän asetuksen tarkoituksena on valvoa eläintautien esiintymistä keinosiemennyskarjuasemilla (jäljempänä karjuasema) ja koeasemilla sekä estää eläintautien leviäminen karjun sperman välityksellä.

2 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään niistä eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista, jotka koskevat eläinten toimittamista koeasemilla ja karjuasemilla, toiminnan järjestämistä koeasemilla ja karjuasemilla ja karjun sperman markkinoille saattamista.

Tätä julkaisua on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolta

Käyntiosoite

Mariankatu 23
00170 HELSINKI

Postiosoite

PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin

(09) 160 01

Telekopio

(09) 160 53338

Asetusta ei sovelleta karjun sperman keräämiseen, käsittelyyn ja käyttöön tilalla.

3 §

Muu lainsäädäntö

Eläinten keinollisesta lisäämisestä säädetään kotieläinjalostuslaissa (794/1993) ja keinollisessa lisäämisessä noudatettavista vaatimuksista ja luvan saamisen ehdoista säädetään eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (22/2000).

Karjun sperman sisämarkkinakaupasta säädetään eräiden tuotantoeläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen eläintautivaatimuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla annetussa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksessä (1578/1994) ja karjun sperman tuonnista kolmansista maista säädetään eräiden kolmansista maista tuotavien eläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen eläintautivaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (231/1997).

4 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *spermalla* käsittelemätöntä, käsiteltyä tai laimennettua karjun siemennestettä;
- 2) *markkinoille saattamisella* myyntiä, myös myytäväksi tarjoamista tai muuta joko korvauksetta tai korvausta vastaan tapahtuvaa sperman siirtoa;
- 3) *pitopaikalla* sikojen merkitsemisestä ja rekisteröinnistä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1296/2001) tarkoitettua pitopaikkaa;
- 4) *tilalla* pitopaikkaa tai, jos samalla eläinten pitäjällä on useita toisiinsa maantieteellisesti rajoittuvia pitopaikkoja, kaikkia näitä pitopaikkoja;
- 5) *karjuasemalla* laitosta, jossa kerätään, käsitellään ja säilytetään karjun spermaa keinosiemennystarkoituksiin;
- 6) *koeasemalla* yksilöarvosteluasemaa tai kantakoeasemaa, jossa määritetään sikojen jalostusarvo;
- 7) *karanteenilla* tilaa, jossa karjuasemalle tarkoitettuja sikoja pidetään ennen karjuasemalle siirtoa ja josta sikoja siirretään suoraan karjuasemalle;
- 8) *alkuperätilalla* tilaa, joka lähettää sikoja koeasemalle tai karanteenin kautta karjuasemalle, ei kuitenkaan karjuasemaa, koeasemaa eikä karanteenia;
- 9) *asemaeläinlääkärillä* Suomessa laillistettua eläinlääkärinä, jonka koeasema tai karjuasema nimittää;
- 10) *karanteenieläinlääkärillä* Suomessa laillistettua eläinlääkärinä, jonka karanteeni nimittää;
- 11) *terveydenhuollolla* elinkeinon ja eläinlääkintäviranomaisten ylläpitämän ETU-organisaation piirissä koordinoitua säännöllistä terveydenhuoltoa eli ETU-terveydenhuoltoa;
- 12) *terveydenhuollon kansallisella erityistasolla* ETU-terveydenhuollon ohjausryhmän määrittämää kansallista erityistasoa uudistuseläintuotannolle;
- 13) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen edellyttämässä laajuudessa Norjaa, Liechtensteinia tai Islantia; sekä

14) *tautisululla* sikalan henkilöliikennettä varten rakennettua sisäänkäyntijärjestelmää, jolla tarttuvien sikatautien leviäminen henkilöiden välityksellä estetään.

5 §

Viranomaisten toiminta

Läänineläinlääkäri vastaa toimialueellaan alkuperätilojen, koeasemien, karanteenien ja karjuasemien valvonnasta.

6 §

Näytteiden lähettäminen laboratorioon

Elintarviketurvallisuusvirasto, jäljempänä Evira, antaa ohjeet näytteiden ottamisesta ja niiden lähettämisestä laboratorioon. Näytteiden mukana on seurattava Eviran lähete asianmukaisesti täytettynä.

2 luku

Alkuperätilaa koskevat vaatimukset

7 §

Alkuperätilaa koskevat yleiset terveysvaatimukset

Alkuperätila ei saa olla eläintautilain nojalla annettujen rajoittavien määräysten alainen eikä se saa sijaita helposti leviävän eläintaudin ympärille muodostetulla tartunta-alueella, suojavyyhyhykkeellä tai valvontavyöhykkeellä, jos alueen rajoitukset koskevat sikoja. Lisäksi edellytetään, ettei alkuperätilalla ole edeltävien 12 kuukauden aikana ollut yhtään suu- ja sorkkatautia vastaan rokotettua eläintä.

Alkuperätilan on oltava terveydenhuollon kansallisella erityistasolla. Jos alkuperätila ei kuulu terveydenhuoltoon, on tilan täytettävä terveydenhuollon kansallisen erityistason vaatimukset sikojen terveystilanteen ja terveyden suojaamisen osalta ja tilan on järjestettävä vastaava valvonta.

Alkuperätilalla ei saa esiintyä liitteen I 1. kohdassa lueteltuja eläintauteja ja vähintään 15 alkuperätilan sioista on oltava tutkittu liitteen I 2. kohdassa lueteltujen eläintautien varalta kielteisillä tuloksilla edeltävien 12 kuukauden aikana. Tutkimukset voidaan tehdä teurastuksen yhteydessä.

8 §

Sikojen, sperman ja alkioiden tuonti alkuperätilalle muista maista

Jos alkuperätilalle on tuotu toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta peräisin olevia sikoja, spermaa tai alkioita, taikka toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta peräisin olevasta spermasta tai alkiosta tuotettuja sikoja, on tutkimuksien ja tarvittaessa karanteeneilla tai vastaavilla järjestelyillä varmistettava, että alkuperätila edelleen täyttää 7 §:n vaatimukset ennen sikojen toimittamista koeasemalle tai karjuaseman karanteeniin.. Evira antaa tutkimuksista ja muista järjestelyistä tarkemmat ohjeet.

3 luku Koeasemaa koskevat terveystvaatimukset

9 §

Alkuperää koskevat vaatimukset

Koeasemalle saadaan toimittaa sikoja vain alkuperätiloilta, jotka täyttävät 7 ja 8 §:n vaatimukset.

10 §

Koeaseman hyväksyminen

Koeaseman tulee olla läänineläinlääkärin hyväksymä. Hyväksymistä haetaan kirjallisesti läänineläinlääkäriltä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että läänineläinlääkäri on tarkastanut koeaseman ja todennut sen täyttävän liitteen II 1. kohdan vaatimukset.

Läänineläinlääkärin on ilmoitettava koeaseman hyväksymisestä Eviralle.

11 §

Koeaseman toiminta

Koeaseman toiminnan on täytettävä liitteen II 2. kohdan vaatimukset.

12 §

Koeaseman yleiset terveystvaatimukset sekä sioista tehtävät tarkastukset ja tutkimukset teurastuksen yhteydessä

Koeaseman on täytettävä 7 §:n mukaiset yleiset terveystvaatimukset. Koeaseman sikojen tutkimukset on kuitenkin tehtävä siten, kuin jäljempänä tässä pykälässä säädetään.

Teurastamon tarkastuseläinlääkärin on tarkastettava koeasemalta teurastamolle lähetettyjen sikojen ruhot ja elimet tarttuvien sikatautien varalta. Tarkastusta pyydetään erikseen sovitulla tavalla. Jos tarkastuseläinlääkäri havaitsee ruhoissa tai elimissä tarttuviin sikatauteihin viittaavia muutoksia, hänen on huolehdittava näytteiden toimittamisesta tutkittaviksi Eviralle.

Lisäksi tarkastuseläinlääkärin on huolehdittava siitä, että koeasemalta teurastamolle lähetetyistä sioista otetaan verinäytteet lähetettäväksi Eviralle tutkittaviksi liitteen II 3. kohdan mukaisesti.

Tarkastuseläinlääkärin on ilmoitettava tarkastuksestaan ja ottamistaan verinäytteistään asemaeläinlääkärille erikseen sovitulla tavalla.

13 §

Koeaseman valvonta

Koeaseman on oltava asemaeläinlääkäriin säännöllisessä valvonnassa liitteen II 4.kohdan mukaisesti.

Läänineläinlääkäriin on vähintään kerran vuodessa tarkastettava, että hyväksytyt koeasema jatkuvasti täyttää hyväksymisen edellytykset ja että se toimii 9, 11 ja 12 §:n mukaisesti.

14 §

Koeaseman hyväksymisen peruuttaminen

Jos läänineläinlääkäri tarkastuksessaan toteaa, etteivät hyväksymisen edellytykset täyty, tai että koeaseman toiminta ei täytä 9, 11 tai 12 §:n vaatimuksia, hänen on annettava kirjallinen huomautus koeasemalla ilmenneistä puutteista ja määräaika, jonka kuluessa puutteet on korjattava. Ellei puutteita ole korjattu annetussa määräajassa tai jos puutteet ovat sellaisia, että läänineläinlääkäri katsoo koeasemalla pidettävien sikojen aiheuttavan välitöntä eläintautien leviämisen vaaraa, läänineläinlääkäriin on peruutettava koeaseman hyväksyminen.

Läänineläinlääkäriin on peruutettava koeaseman hyväksyminen myös silloin, kun sen toiminta on loppunut.

Läänineläinlääkäriin on ilmoitettava koeaseman hyväksymisen peruuttamisesta Eviralle.

15 §

Toimenpiteet, jos koeasemalla epäillään tai todetaan tarttuvaa sikatautia

Asemaeläinlääkäriin on välittömästi ilmoitettava läänineläinlääkärille, jos koeasemalla epäillään tai todetaan esiintyvän liitteessä I mainittua eläintautia, eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, taikka sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa.

Sikoja ei saa toimittaa karjuasemalle koeasemalta, jolla epäillään tai todetaan esiintyvän sellaista liitteessä I mainittua eläintautia, joka ei ole eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläintauti. Läänineläinlääkäri voi kuitenkin myöntää luvan poiketa kiellosta, jos sikojen toimittaminen ei aiheuta vaaraa eläintaudin leviämisestä karjuasemalle. Luvassa asetetaan eläintaudin leviämisen estämiseksi tarpeelliset ehdot, jotka voivat koskea eläinten eristämistä, tutkimista tai käsittelyä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kieltäminen on voimassa siihen asti, kun epäily on osoitettu aiheettomaksi tai tauti on hävitetty koeasemalta. Läänineläinlääkäri antaa ohjeet taudin hävittämiseksi.

Eläintautilain 8 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään toimenpiteistä niissä tilanteissa, joissa koeasemalla epäillään tai todetaan esiintyvän eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, tai sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa.

4 luku Karanteeni karjuasemalle toimitettaville sioille

16 §

Alkuperää koskevat vaatimukset

Karjuaseman karanteeniin saadaan toimittaa sikoja vain alkuperätiloilta, jotka täyttävät 7 ja 8 §:n vaatimukset, tai koeasemilta, jotka täyttävät 9 -15 §:n vaatimukset.

17 §

Karanteeni ja sen hyväksyminen

Karjuasemalle toimitettavat siat on pidettävä karanteenissa vähintään 30 vuorokauden ajan (karanteeniaika) ennen niiden siirtoa karjuasemalle. Karanteeniaikana karanteeniin ei saa tuoda uusia sikoja.

Karanteenin tulee olla läänineläinlääkärin hyväksymä. Hyväksymistä haetaan kirjallisesti läänineläinlääkäriltä. Karanteenin hyväksymisen edellytyksenä on, että se täyttää liitteen IV 1. kohdan vaatimukset. Läänineläinlääkärin on ilmoitettava karanteenin hyväksymisestä Eviralle.

18 §

Karanteenin toiminta ja valvonta

Karanteenin toiminnan on täytettävä liitteen III 2.kohdan vaatimukset.

Karanteenin on oltava karanteenieläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa liitteen III 3.kohdan mukaisesti.

Läänineläinlääkärin on vähintään kerran vuodessa tarkastettava, että hyväksytyt karanteeni jatkuvasti täyttää hyväksymisen edellytykset.

19 §

Tutkimukset karjuasemalle toimitettavista sioista

Karjuasemalle toimitettavat siat on oltava tutkittu liitteen III 4.kohdan mukaisesti kielteisin tuloksin ennen karanteeniajan alkamista. Tutkimukset voidaan tehdä alkuperätilalla, koeasemalla tai karanteenitiloissa ennen karanteeniajan alkamista.

Karanteeniaikana, vähintään 15 mutta enintään 30 vuorokautta ennen siirtoa on karjuasemalle toimitettavat siat hoidettava leptospiroosin varalta liitteen III 5.kohdan mukaisesti. Lisäksi karjuasemalle toimitettavat siat on tutkittava tarttuvien sikatautien varalta liitteen III 6.kohdan mukaisesti enintään 15 vuorokautta ennen karanteeniajan loppumista. Karanteeniaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos tutkimustulokset eivät ole saatavissa karanteeniajan loppuessa.

20 §

Karanteenin hyväksymisen peruuttaminen

Jos läänineläinlääkäri tarkastuksessaan toteaa, etteivät hyväksymisen edellytykset täyty, tai että karanteenin toiminta ei täytä 16 -19 §:n vaatimuksia, hänen on annettava kirjallinen huomautus karanteenissa ilmenneistä puutteista ja määräaika, jonka kuluessa puutteet on korjattava. Ellei puutteita ole korjattu annetussa määräajassa tai jos puutteet ovat sellaisia, että läänineläinlääkäri katsoo karanteenissa pidettävien sikojen aiheuttavan välitöntä eläintautien leviämisen vaaraa, läänineläinlääkäri on peruutettava karanteenin hyväksyminen.

Läänineläinlääkäri on peruutettava karanteenin hyväksyminen myös silloin, kun sen toiminta on loppunut.

Läänineläinlääkäri on ilmoitettava karanteenin hyväksymisen peruuttamisesta Eviralle.

21 §

Toimenpiteet, jos karanteenissa epäillään tai todetaan tarttuvaa sikatautia

Karanteenieläinlääkäri on välittömästi ilmoitettava läänineläinlääkärille, jos karanteenissa epäillään tai todetaan liitteessä I mainittua eläintautia, eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, taikka sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa.

Sikojia ei saa toimittaa karanteenista karjuasemalle, jos karanteenissa epäillään tai todetaan esiintyvän sellaista liitteessä I mainittua eläintautia, joka ei ole eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläintauti. Läänineläinlääkäri voi kuitenkin myöntää luvan poiketa kiellosta, jos sikojen toimittaminen ei aiheuta vaaraa eläintaudin leviämisestä karjuasemalle. Luvassa asetetaan eläintaudin leviämisen estämiseksi tarpeelliset ehdot, jotka voivat koskea eläinten eristämistä, tutkimista tai käsittelyä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kiello on voimassa siihen asti, kun epäily on osoitettu aiheettomaksi tai tauti on hävitetty karanteenista. Läänineläinlääkäri antaa ohjeet taudin hävittämiseksi.

Jos karanteenissa epäillään tai todetaan esiintyvän eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, tai sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa, läänineläinlääkäri on kiellettävä sikojen toimittaminen karanteenista karjuasemalle sekä ryhdyttävä tarvittaessa muihin eläintautilain 8 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Kielto on peruutettava, jos epäily osoitetaan aiheettomaksi. Valvottavan taudin ollessa kyseessä läänineläinlääkäri voi olla antamatta kielloa, jos eläinten eristyksellä, tutkimuksella tai käsittelyllä voidaan estää eläintaudin leviäminen karjuasemalle.

22 §

Sikojen siirtäminen karjuasemien välillä

Mitä edellä 16-21 §:ssä säädetään, ei sovelleta sikojen siirtoon kahden hyväksytyin karjuaseman välillä, jos karjuasemien terveystilanne on samanlainen. Siirron yhteydessä siat eivät saa joutua kosketuksiin sellaisten sikojen kanssa, joiden terveystilanne on huonompi. Kuljetustila on puhdistettava ja desinfioitava ennen siirtoa.

5 luku**Karjuasemaa koskevat terveystvaatimukset**

23 §

Karjuaseman hyväksyminen

Karjuaseman tulee olla läänineläinlääkärin hyväksymä. Hyväksymistä haetaan kirjallisesti läänineläinlääkäriltä. Hyväksymisen edellytyksenä on, että läänineläinlääkäri on tarkastanut karjuaseman ja todennut sen täyttävän liitteen IV 1. kohdan vaatimukset.

Läänineläinlääkärin on ilmoitettava karjuaseman hyväksymisestä Eviralle. Eviran on annettava hyväksytyille karjuasemille Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetty hyväksymisnumero.

24 §

Karjuaseman toiminta

Karjuaseman toiminnan on täytettävä liitteen IV 2. kohdan vaatimukset.

Karjuasemalla saa kerätä, käsitellä ja säilyttää ainoastaan spermaa, joka täyttää liitteen IV 3. kohdan vaatimukset.

Asemaeläinlääkärin on huolehdittava siitä, että kaikki karjuasemalla pidettävät siat tutkitaan vähintään kerran vuodessa sekä niiden lähtiessä asemalta liitteen IV 4. kohdan mukaisesti. Lähetettäessä sikoja teurastamolle näytteet voidaan ottaa teurastamolla. Asemaeläinlääkärin tai karjuasemasta vastaavan henkilön on tällöin ilmoitettava asiasta teurastamon tarkastuseläinlääkärille, jonka on huolehdittava näytteiden ottamisesta ja niiden lähettämisestä Eviralle.

25 §

Karjuaseman valvonta

Karjuaseman on oltava asemaeläinlääkärin säännöllisessä valvonnassa liitteen IV 5. kohdan mukaisesti.

Läänineläinlääkärin on vähintään kahdesti vuodessa tarkastettava, että hyväksytty karjuasema edelleen täyttää hyväksymisen edellytykset ja että se toimii 24 §:n vaatimusten mukaisesti.

26 §

Karjuaseman hyväksymisen peruuttaminen

Jos läänineläinlääkäri tarkastuksessaan toteaa, etteivät hyväksymisen edellytykset täyty, tai että karjuaseman toiminta ei täytä 24 §:n vaatimuksia, hänen on annettava kirjallinen huomautus karjuasemalla ilmenneistä puutteista ja määräaika, jonka kuluessa puutteet on korjattava. Ellei puutteita ole korjattu annetussa määräajassa tai jos puutteet ovat sellaisia, että läänineläinlääkäri katsoo karjuasemalla pidettävien sikojen aiheuttavan välitöntä eläintautien leviämisen vaaraa, läänineläinlääkäri on peruutettava karjuaseman hyväksyminen.

Läänineläinlääkäri on peruutettava karjuaseman hyväksyminen myös silloin, kun sen toiminta on loppunut.

Läänineläinlääkäri on ilmoitettava karjuaseman hyväksymisen peruuttamisesta Eviralle. Eviran on peruutettava karjuasemalle antamansa Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetty hyväksymisnumero.

27 §

Toimenpiteet, jos karjuasemalla epäillään tai todetaan tarttuvaa sikatautia

Asemaeläinlääkäri on välittömästi ilmoitettava läänineläinlääkärille, jos karjuasemalla epäillään tai todetaan esiintyvän liitteessä I mainittua eläintautia, eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, taikka sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa.

Eläintautilain 8 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään toimenpiteistä niissä tilanteissa, joissa karjuasemalla epäillään tai todetaan esiintyvän eläintautilain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläintautia, tai sellaista vakavaa eläintautia, jota ei esiinny Suomessa.

Jos karjuasemalla epäillään Aujeszkyntautia, luomistautia, sikaruttoa tai muuta sellaista tarttuvaa sikatautia, joka voi levitä sperman välityksellä, läänineläinlääkäri määrää kaikki aseman karjuilta kerätyn sperman käyttökieltoon ja säilytettäväksi erillisessä varastossa. Määräys peruutetaan, jos epäily on osoitettu aiheettomaksi.

Jos karjuasemalla on todettu Aujeszkyntauti, luomistauti, sikarutto tai muu sellainen tarttuva sikatauti, joka voi levitä sperman välityksellä, Evira määrää kaiken aseman karjuilta kerätyn sperman hävitettäväksi. Sellaista spermaa ei kuitenkaan tarvitse määrätä hävitettäväksi, joka on kerätty ennen viimeistä kielteistä tutkimustulosta asemalla todetun taudin varalta ja säilytetty siten, ettei siitä aiheudu taudin leviämisen vaaraa.

Jos karjuaseman karjusta on saatu positiivinen tulos tutkimuksessa leptospiroosin varalta läänineläinlääkäri määrää positiivisen tuloksen antanut karju hoidettavaksi leptospiroosin varalta liitteen III 5.kohdan mukaisesti.

6 luku Erinäiset säännökset

28 §

Kustannukset

Tämän asetuksen mukaisten näytteiden näytteenottokustannukset teurastamolla ovat eläinten pitäjälle maksuttomia. Laboratoriotutkimukset ovat eläinten pitäjälle maksuttomia siltä osin, kun tutkimukset sisältyvät valtakunnallisiin kartoitustutkimuksiin.

29 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä maaliskuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan sikaloiden vapaaehtoisesta terveystarkastuksesta 30 päivänä heinäkuuta 1997 annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (24/EEO/1997) sekä karjun spermalle asetettavista terveystarkastuksista 26 marraskuuta 1993 annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston yleiskirje (4/93).

30 §

Siirtymäsäännökset

Tilat, jotka tämän asetuksen voimaantulohetkellä ovat kuuluneet kumotun päätöksen 24/EEO/1997 mukaiseen sikaloiden vapaaehtoiseen terveystarkastukseen, saavat toimittaa sikoja tämän päätöksen mukaisesti hyväksytyille koeasemalle ja karjuasemalle 15 päivänä maaliskuuta 2008 asti edellyttäen, että ne täyttävät 3 luvun vaatimukset, lukuun ottamatta 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tutkimuksia.

Kumotun yleiskirjeen 4/93 nojalla hyväksytyjen karjuasemien hyväksyminen on voimassa 15 päivänä huhtikuuta 2008 asti. Karjuasemat, jotka haluavat jatkaa toimintaansa 15 päivänä huhtikuuta 2008 jälkeen, on haettava hyväksymistä 10 ja 23 §:ssä säädetyin tavoin 15 päivänä maaliskuuta 2008 mennessä.

Siirtymäaikana 15 päivänä huhtikuuta 2008 asti kumotun yleiskirjeen 4/93 nojalla hyväksytyjen karjuasemien on toimittava mainitun yleiskirjeen määräysten mukaisesti. Karjuasemalle saadaan kuitenkin toimittaa sikoja vain tämän asetuksen vaatimukset täyttäviltä koeasemilta taikka tämän asetuksen tai 1 momentin vaatimukset täyttäviltä alkuperätiloilta.

Helsingissä 8 päivänä helmikuuta 2007

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

Eläinlääkintöylitarkastaja

Kajsa Hakulin

LIITE I ALKUPERÄTILAA KOSKEVAT TERVEYSVAATIMUKSET

1. Tilan eläintautitilanne

Alkuperätilalla ei saa esiintyä seuraavia eläintauteja 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen eläintautien lisäksi:

- SVD
- luomistauti,
- Aujeszkyyn tauti viimeisten 12 kuukauden aikana,
- TGE
- PRRS
- sikainfluenssa
- PRCV
- porsasyskä
- aivastustauti
- dysenteria
- kapi
- salmonella-tartunta
- kliininen *Actinobacillus pleuropneumoniae*-tartunta
- kliininen PMWS-tauti

2. Eläintautitutkimukset

Alkuperätilan vähintään 15 siasta on tutkittava verinäytteet seuraavien eläintautien varalta:

- luomistauti
- Aujeszkyyn tauti
- TGE/PRCV
- PRRS
- sikainfluenssa
- sikaarutto
- SVD

Tutkimus on uusittava 12 kuukauden välein. Tutkimus voidaan tehdä teurastuksen yhteydessä myös yksittäin siten, että edeltävien 12 kuukauden aikana on tutkittu vähintään 15 sikaa.

LIITE II KOEASEMAA KOSKEVAT TERVEYSVAATIMUKSET

1. Koeaseman hyväksymistä koskevat vaatimukset

1.1. Koeaseman on oltava rakenteeltaan sellainen, että eläintautien esiintyessä infektioketjun katkaiseminen on mahdollista, esimerkiksi jakamalla asema osastoihin. Eläintilojen on oltava helposti puhdistettavia ja desinfioitava.

1.2. Koeasemalla on oltava tila sairaiden ja sairaaksi epäiltyjen eläinten sijoittamista varten.

1.3. Koeaseman sisäänkäynnin yhteydessä on oltava tautisulku.

1.4. Koeasema ei saa sijaita tilalla, jolla pidetään muita sikoja kuin koeasemalla olevat siat.

2. Koeaseman toimintaa koskevat vaatimukset

2.1. Koeasemalla saa pitää vain sikoja, jotka ovat peräisin tämän asetuksen vaatimukset täyttäviltä alkuperätiloilta. Koeaseman ulkopuolelle vietyjä sikoja ei saa tuoda takaisin asemalle.

2.2. Koeaseman on pidettävä kaikista asemalla olevista sioista luetteloa, josta ilmenee kunkin eläimen rotu, alkuperä, syntymäaika ja numero tai muu tunnistus, saapumisaika ja lähtöaika tai kuolema ja tarvittaessa kuolinsyy. Koeaseman on pidettävä luetteloa kaikista eläinlääkär tarkastuksista ja eläinlääkinnällisistä toimenpiteistä sekä kunkin eläimen sairauksista ja terveydentilasta.

2.3. Koeaseman on kartoitettava ympäristöstä ja toiminnastaan aiheutuvat tautiriskit ja toimittava ennakoita tekemänsä, riskien hallintaa koskevan suunnitelman mukaan. Tautisuojauksesta on pidettävä kirjaa asemaeläinlääkärin määräämällä tavalla.

2.4. Koeasemalla on torjuttava tuhoeläimiä erikseen tehdyn suunnitelman mukaisesti.

2.5. Koeaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 12 tunnin aikana käyneet muissa sikojen pitopaikoissa, ellei pitopaikan terveystilanne ole vähintään yhtä hyvä kuin koeaseman. Vaatimuksesta voidaan kuitenkin asemaeläinlääkärin luvalla poiketa, jos käynti eläintiloissa on välttämätön.

2.6. Koeaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 48 tunnin aikana käyneet ulkomailla.

2.7. Koeaseman eläintiloissa on käytettävä kertakäyttöisiä tai koeaseman omia suojavaatteita ja jalkineita. Koeasemalle on kuljettava tautisulun kautta.

2.8. Kaikista koeasemalla vierailevista henkilöistä on pidettävä kirjaa.

2.9. Jos koeaseman eläimissä havaitaan tarttuvien tautien oireita, on asiasta välittömästi ilmoitettava asemaeläinlääkärille.

3. Koeaseman sioista tehtävät tutkimukset

Vähintään 15 siasta jokaista koeasemalta teurastamolle lähetettyä teurastuserää kohden on otettava verinäytteet, jotka on tutkittava PRRS-taudin varalta.

4. Asemaeläinlääkäriin tehtävät

Asemaeläinlääkäriin tulee

- tarkkailla säännöllisesti eläinten terveydentilaa sekä huolehtia sairauksien ennaltaehkäisystä ja hoidosta,
- tehdä tarvittaessa kuolleiden eläinten obduktiot ja huolehtia muista eläinten terveystilanteen selvittämisen kannalta tarpeellisista tutkimuksista, sekä
- valvoa koeaseman hygieniaa ja toimintaa.

LIITE III KARANTEENIA JA SIKOJEN TUTKIMUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1. Karanteenin hyväksymistä koskevat vaatimukset

1.1. Karanteeni ei saa sijaita tilalla, jolla pidetään muita sikoja kuin karanteenissa olevat siat.

1.2. Eläintilojen on oltava helposti puhdistettavia ja desinfioitava.

1.3. Karanteenin sisäänkäynnin yhteydessä on oltava tautisulku.

2. Karanteenin toimintaa koskevat vaatimukset

2.1.. Karanteenissa saa pitää vain sikoja, jotka on tarkoitus toimittaa karjuasemalle. Karanteenin ulkopuolelle vietyjä sikoja ei saa tuoda takaisin karanteeniin.

2.2.. Karanteenin on pidettävä kaikista karanteenissa olevista sioista luettelo, josta ilmenee kunkin eläimen rotu, alkuperä, syntymäaika ja numero tai muu tunniste, saapumisaika ja lähtöaika tai kuolema ja tarvittaessa kuolinsyy. Karanteenin on pidettävä luettelo kaikista eläinlääkäritarkastuksista ja eläinlääkinnällisistä toimenpiteistä sekä kunkin eläimen sairauksista ja terveydentilasta.

2.3. Karanteenin on kartoitettava ympäristöstä ja toiminnastaan aiheutuvat tautiriskit ja toimittava ennakoita laaditun, riskien hallintaa koskevan suunnitelman mukaan. Tautisuojauksesta on pidettävä kirjaa karanteenieläinlääkärin määräämällä tavalla.

2.4. Karanteenissa on torjuttava tuhoeläimiä erikseen tehdyn suunnitelman mukaisesti.

2.5. Karanteenin eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 12 tunnin aikana käyneet muissa sikojen pitopaikoissa, ellei pitopaikan terveystilanne ole vähintään yhtä hyvä kuin karanteenin. Vaatimuksesta voidaan kuitenkin karanteenieläinlääkärin luvalla poiketa, jos käynti eläintilassa on välttämätön.

2.6. Karanteenin eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 48 tunnin aikana käyneet ulkomailla.

2.7. Karanteenin eläintiloissa on käytettävä kertakäyttöisiä tai karanteenin omia suojavaatteita ja jalkineita. Karanteeniin on kuljettava tautisulun kautta.

2.8. Kaikista karanteenissa vierailevista henkilöistä on pidettävä kirjaa.

2.9. Jos karanteenin eläimissä havaitaan tarttuvien tautien oireita, on asiasta välittömästi ilmoitettava karanteenieläinlääkärille.

3. Karanteenieläinlääkärin tehtävät

Karanteenieläinlääkärin tulee

-tarkkailla säännöllisesti eläinten terveydentilaa ja huolehtia sairauksien ennaltaehkäisystä ja hoidosta,

-tehdä tarvittaessa kuolleiden eläinten obduktiot ja huolehtia muista eläinten terveystilanteen selvittämisen kannalta tarpeellisista tutkimuksista, sekä

-valvoa karanteenin hygieniaa ja toimintaa.

4. Tutkimukset ennen karanteeniajan alkamista

Ennen karanteeniajan alkamista sioille tulee olla tehty kielteisin tuloksien seuraavat tutkimukset:

- puskuroitu brucella-antigeenitesti luomistaudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi Aujeszky-taudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi sikaruton varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi TGE-taudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi SVD-taudin varalta,
- HI-testi sikainfluenssan varalta (kahdella eri kannalla), sekä
- immunoperoksidaasivärjäys PRRS-taudin varalta.

5. Hoito leptospiroosin varalta

Siat hoidetaan dihydrostreptomysiinillä (annostus 25 mg elopainokiloa kohti) kahdesti 14 vuorokauden välein.

6. Tutkimukset karanteeniaikana

Karanteeniaikana sioille on tehtävä seuraavat tutkimukset:

- puskuroitu brucella-antigeenitesti luomistaudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi Aujeszky-taudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi sikaruton varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi TGE-taudin varalta,
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi SVD-taudin varalta,
- HI-testi sikainfluenssan varalta (kahdella eri kannalla), sekä
- immunoperoksidaasivärjäys PRRS-taudin varalta.

LIITE IV KARJUASEMAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1. Karjuaseman hyväksymisen edellytykset

1.1. Karjuasemalla on oltava vähintään:

- eläintilat sekä erilliset eristystilat,
- tilat sperman ottoa varten sekä erillinen huone spermanottovälineiden puhdistusta, desinfiointia ja sterilointia varten,
- sperman käsittelyä varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse olla aseman yhteydessä
- sperman varastointia varten huone, jonka ei välttämättä tarvitse olla aseman yhteydessä

1.2. Karjuasema on rakennettava ja eristettävä siten, että yhteys sen ulkopuolella oleviin eläimiin estyy. Karjuasema ei saa sijaita tilalla, jolla pidetään muita sikoja kuin karjuasemalla olevat siat.

1.3. Karjuasema on rakennettava siten, että eläintilat sekä spermanotto, käsittely- ja varastointitilat voidaan helposti puhdistaa ja desinfioida.

1.4. Karjuasema on rakennettava siten, että eläintilat ovat fyysisesti erillään sperman käsittelytiloista ja että molemmat mainitut tilat ovat erillään sperman varastointitiloista.

1.5. Karjuaseman sisäänkäynnin yhteydessä on oltava tautisulku.

2. Karjuaseman toimintaa koskevat vaatimukset

2.1. Karjuasemilla saa pitää vain karjuja, joista sperma on tarkoitus kerätä.

2.2. Karjuaseman on pidettävä kaikista asemalla olevista karjuista luetteloa, josta ilmenee kunkin eläimen rotu, alkuperä, syntymäaika ja numero tai muu tunnistus, saapumisaika ja lähtöaika tai kuolema ja tarvittaessa kuolinsyy. Karjuaseman on pidettävä luetteloa kaikista eläinlääkäritarkastuksista ja eläinlääkinnällisistä toimenpiteistä sekä kunkin eläimen sairauksista ja terveydentilasta.

2.3. Karjuaseman on kartoitettava ympäristöstä ja toiminnastaan aiheutuvat tautiriskit ja tehtävä suunnitelma riskien hallinnasta, jonka mukaan karjuaseman on toimittava. Tautisuojauksesta on pidettävä kirjaa asemaeläinlääkäriin määräämällä tavalla.

2.4. Karjuasemalla on torjuttava tuhoeläimiä erikseen tehdyn suunnitelman mukaisesti.

2.5. Karjuaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 12 tunnin aikana käyneet muissa pitopaikoissa, ellei pitopaikan terveystilanne ole vähintään yhtä hyvä kuin karjuaseman. Vaatimuksesta voidaan kuitenkin asemaeläinlääkäriin luvalla poiketa, jos käynti eläintiloissa on välttämätön.

2.6. Karjuaseman eläintiloihin ei saa päästää henkilöitä, jotka ovat edeltävien 48 tunnin aikana käyneet ulkomailla.

2.7. Karjuaseman eläintiloissa on käytettävä kertakäyttöisiä tai karjuaseman omia suojavaatteita ja jalkineita. Karjuasemalle on kuljettava tautisulun kautta.

2.8. Kaikista karjuasemalla vierailevista henkilöistä on pidettävä kirjaa.

2.9. Karjuasemalla työskentelevän henkilöstön on oltava teknisesti pätevää ja asianmukaisesti koulutettua huolehtimaan eläintautien torjunnassa tarvittavasta hygieniasta ja desinfiointitoimenpiteistä.

2.10. Jos karjuaseman eläimissä havaitaan tarttuvien tautien oireita, on asiasta välittömästi ilmoitettava asemaeläinlääkärille.

2.11. Karjuasemalla saadaan käsitellä ja varastoida vain tämän asetuksen mukaisesti tuotettua spermaa, taikka eräiden tuotantoeläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen eläintautivaatimuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla annetun maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksen (1578/1994) tai eräiden kolmansista maista tuotavien eläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen eläintautivaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (231/1997) mukaisesti maahan tuotua spermaa, joka on säilytettävä eri tiloissa. Karjuasemalla käsiteltävää ja varastoitavaa spermaa ei saa päästä kosketukseen muun sperman kanssa. Kaikista varastoon tulevista ja lähtevistä sperma-annoksista on pidettävä kirjaa.

2.12. Läänineläinlääkärin luvalla karjuasemalla voidaan käsitellä ja säilyttää myös muista eläinlajeista kerättyä spermaa. Niiden käsittelylle ja säilytykselle on oltava eri tilat.

2.13. Sperman keräyksen, käsittelyn ja varastoinnin on tapahduttava ainoastaan näihin tarkoituksiin varatuissa tiloissa ja noudattaen ehdottoman hyvää hygieniää.

2.14. Kaikki sperman keräyksen ja käsittelyn yhteydessä sperman tai luovuttajaeläimen kanssa kosketuksiin joutuvat välineet, kertakäyttövälineitä lukuun ottamatta, on desinfioitava tai steriloitava asemaeläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan ennen käyttöä.

2.15. Sperman käsittelyssä käytetyt eläinperäiset tuotteet, mukaan luettuna lisä- ja laimennusaineet, on hankittava tai käsiteltävä ennen käyttöä siten, ettei niistä aiheudu eläintautien leviämisen vaaraa.

2.16. Säilytys- ja kuljetusastiat on desinfioitava tai steriloitava asemaeläinlääkärin ohjeiden mukaan ennen jokaista täyttöä.

2.17. Pakastukseen ei saa käyttää pakastusnestettä, jota on aiemmin käytetty muiden eläinperäisten tuotteiden käsittelyyn.

2.18. Riippumatta siitä, jaetaanko sperman keräyserät pienempiin annoksiin, on jokainen spermaerä merkittävä selvästi siten, että sperman keräyspäivä, luovuttajaeläimen rotu, numero tai muu tunnistetieto sekä alkuperämaa, karjuaseman nimi ja rekisterinumero (mahdollisesti koodimuodossa) ovat helposti todettavissa.

3. Spermaa koskevat vaatimukset

3.1. Sperman on oltava peräisin eläimiltä:

- jotka eivät sperman keräyspäivänä osoita mitään kliinisiä sairauden oireita

- joita ei ole rokotettu suu- ja sorkkatautia vastaan
- jotka täyttävät tämän asetuksen 2 ja 4 luvussa määrätyt, karjujen alkuperää ja terveystilannetta koskevat vaatimukset
- joita ei käytetä luonnolliseen astutukseen
- joita on pidetty sellaisella karjuasemalla, joka ei sijaitse helposti leviävän eläintaudin vuoksi perustetulla tartunta-alueella, suojavyöhykkeellä tai valvontavyöhykkeellä, jos tartunta-alueella ja vyöhykkeillä noudatettavat rajoitukset koskevat sikoja
- joita on pidetty karjuasemalla, jossa ei ole esiintynyt Aujeszkyyn tautia edeltävien 30 vuorokauden aikana

3.2. Spermaan on lisättävä seuraavia antibiootteja siten, että lopullisessa, laimennetussa spermassa on millilitraa kohden vähintään seuraavat antibioottipitoisuudet:

- 500 µg streptomysiiniä
- 500 k.y. penisilliiniä
- 150 µg linkomysiiniä
- 300 µg spektinomysiiniä

On myös mahdollista käyttää jotakin muuta antibioottiyhdistelmää, jolla on sama vaikutus leptospiiroihin ja mykoplasmoihin.

Välittömästi antibioottien lisäämisen jälkeen laimennettua spermaa on säilytettävä vähintään 15 °C lämpötilassa ainakin 45 minuutin ajan.

4. Tutkimukset karjuaseman sioista

Kaikki karjuaseman siat on tutkittava seuraavien tautien varalta vähintään kerran vuodessa niiden ollessa asemalla:

- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi Aujeszkyyn taudin varalta
- puskuroitu brucella-antigeenitestin luomistaudin varalta
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testin sikaruton varalta
- mikroskooppinen agglutinaatiotesti leptospiiroosin varalta (serotyypit pomona ja bratislava)

Kaikki karjuaseman siat on tutkittava seuraavien tautien varalta niiden lähtiessä asemalta:

- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testi Aujeszkyyn taudin varalta
- puskuroitu brucella-antigeenitestin luomistaudin varalta
- seerumin neutralisaatio- tai Elisa-testin sikaruton varalta

5. Asemaeläinlääkärin tehtävät

Asemaeläinlääkärin tulee

- tarkkailla säännöllisesti aseman karjujen terveydentilaa ja huolehtia sairauksien ennaltaehkäisystä ja hoidosta
- valvoa sperman ottoa, käsittelyä, varastointia ja kirjanpitoa
- huolehtia, että sperman käsittelyssä käytetyt eläinperäiset tuotteet täyttävät 2.15 kohdan vaatimukset
- valvoa henkilöliikennettä ja yleistä hygieniaa karjuasemalla ja antaa näistä ohjeet
- huolehtia, että karjuille suoritetaan kaikki karjuasemalla tehtäväksi määrätyt toimenpiteet ja tutkimukset

- tehdä tarvittaessa karjujen obduktiot ja huolehtia muista eläinten terveystilanteen selvittämisen kannalta tarpeellisista tutkimuksista
- huolehtia, että karjuaseman henkilökunnalle annetaan alansa kuuluvaa jatkokoulutusta ja tietoa tautitilanteesta heidän työkentällään